

# Ny Bokin'i Daniela — Laharana Iraika amby Dimampolo

*Palmoni: Fampisehoana ilay Tompon'ny Fotoana sy ny Fiteny ao amin'i Daniela sy Apokalypsy*

Jeff Pippenger  
2024-01-15

Ilay “olomasina anankiray niteny” ao amin'ny Daniela toko faha-valo, andininy faha-telo ambin'ny folo sy faha-efatra ambin'ny folo, dia Kristy amin'ny maha-Palmoni Azy. Ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, Kristy dia ambara ho Alfa sy Omega, izay, ankoatra ny fahamarinana mahatalanjona hafa, dia manondro an'i Kristy ho Ilay Mpahay fiteny mahagaga; ary miaraka, ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia maneho an'i Kristy ho Tompon'ny fotoana sy ny fiteny. Mihoatra lavitra noho ny fahafahan'ny olombelona ny mahatakatra ny hevitra lalina sy ny halehiben'ny dikan'izany hoe Kristy, amin'ny maha-Palmoni Azy (Ilay Mpamaky ny tsiambaratelo), no mampahafantatra io toetran'ny maha-Izy Azy io ao amin'ireo andininy roa izay mametraka ny andry fototra afovoan'ny Advantisma; nefa ireo tsiambaratelo izay fidin'ny Mpamaky ny tsiambaratelo hambara dia andraikitsika ny mamantatra sy miaro azy.

Ny zava-miafina dia an'i Jehovah Andriamanitsika; fa izay zavatra naseho kosa dia antsika sy ny zanatsika mandrakizay, mba hankatoavantsika ny teny rehetra amin'ity lalàna ity.  
Deuteronomia 29:29.

Tsiambaratelo iray izay efa naseho dia izao: ilay Mpandrefy ny Tsiambaratelo (Palmoni) no ilay “olomasina anankiray niteny”; ary ao amin'ireo andininy roa izay anehoany ny Tenany no ahafantarana ny andry afovoan'ny Advantisma. Ao amin'ireo andininy roa ireo, ilay Mpandrefy Mahagaga no manondro ilay “fitomboan'ny fahalalana” izay Navoakany tombo-kase tamin'ny taona 1798 amin'ny maha-Liona avy amin'ny firenen'i Joda Azy. Ao amin'ireo andininy roa ireo, ny firavaka ao amin'ny nofin'i Miller, izay maneho ilay “fitomboan'ny fahalalana,” dia navoaka teo ambonin'ny takelaka roa an'i Habakoka, araka ny fitarihan'ny tanan'i Palmoni.

Ary henoko nisy olo-masina iray niteny, ary nisy olo-masina iray hafa nilaza tamin'ilay olo-masina anankiray izay niteny hoe: Mandra-pahoviana no haharetan'ny fahitana ny amin'ny fanatitra isan'andro sy ny fahadisoana mampahavaozana ny faharavana, ka hanolorana ny fitoerana masina sy ny tafika mba hohitsakitsahina? Ary hoy izy tamiko: Hatrany amin'ny roa arivo sy telon-jato andro; dia hodiovina ny fitoerana masina. Daniela 8:13, 14.

Rehefa noraisin'i Daniela ny fahitana ara-paminaniana momba ireo fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, ary avy eo reny ny fifampiresahana tany an-danitra ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo sy faha-efatra ambin'ny folo, dia nitady hahatakatra ny “fahitana” izy.

Ary izao no niseho: rehefa izaho, dia izaho Daniela, nahita ny fahitana ka nitady ny heviny, indro, nisy nitsangana teo anatrehako tahaka ny endrik'olona. Ary nandre feon-dehilahy teo anelanelan'ny moron'i Olay aho, izay niantso ka nanao hoe: Gabriela, ampahafantaro ity

lehilahy ity ny hevitra ny fahitana. Daniela 8:15, 16.

Ny “fahitana” izay katsahin’i Daniela ho fantarina dia ny fahitana “chazon”, fa ny fahitana “mareh” kosa no andidian’i Gabriela hampahafantarina an’i Daniela. Samy manana ny anjara lanjany ny zava-misy tsirairay avy, ary raha tsy voamarika io zava-misy io, dia rava amin’ny fotony ny rafitra sy ny firafitry ny andalan-teny. Ao amin’ny andininy fahadimy ambin’ny folo, raha mitady hahafantatra ny fahitana “chazon” i Daniela, dia miafina ny “mareh”, nefa mbola aseho ihany; fa amin’ny hoe “endrik’olona” (Gabriela), ny teny hebreo hoe “mareh” dia adika hoe “endrika”. Ao amin’ny andininy fahadimy ambin’ny folo dia samy aseho avokoa ireo teny roa izay nadika hoe “fahitana”. I Daniela, ao amin’ny andininy fahadimy ambin’ny folo, dia mitady hahafantatra ny “chazon”, fa i Palmoni kosa mandidy an’i Gabriela, ao amin’ny andininy fahenina ambin’ny folo, hampahafantatra an’i Daniela ny “mareh.” Ny firafitry ireo andininy roa ireo dia niniana natao, ary manasongadina ny fifandraisana sy ny tsy fitovian’ireo teny roa ireo.

Palmoni no nandidy an’i Gabriela hampahafantatra an’i Daniela ny amin’ny “mareh”, fa Ilay manome baiko an’i Gabriela dia Ilay mitsangana eo ambonin’ny rano, ary i Gabriela dia nandre ny feony, dia “feon-dehilahy teo anelanelan’ny moron’i Olay.” Ny reniranon’i Olay no mikoriana eo anelanelan’ny morony, ary Kristy no Ilay mitsangana eo ambonin’ny rano ao amin’ny Soratra Masina. Miaraka amin’izany zava-misy izany dia misy koa ny zava-misy fa Kristy, amin’ny maha-arikanjely Azy, no Ilay mandidy ny anjely. Ny feo teo anelanelan’ny morona dia ny feon’“ilay olo-masina anankiray” ao amin’ny andininy faha-telo ambin’ny folo, ary ny teniny no mandidy an’i Gabriela hampahafantatra an’i Daniela ny fahitana “mareh”. Ao amin’ny toko faha-roa ambin’ny folo ao amin’ny Daniela, Kristy dia eo anelanelan’ny moron’ny ony indray. Ao amin’ny toko faha-roa ambin’ny folo dia mitafy lamba rongony Izy, ary mianiana amin’Izay velona mandrakizay.

Fa ianao kosa, ry Daniela, akimpio ny teny, ary asiana tombo-kase ny boky mandra-pihavin’ny andro farany; maro no hivezivezy etsy sy eroa, ary hitombo ny fahalalana. Ary izaho Daniela nijery, ka, indro, nisy roa lahy hafa nitsangana teo, ny iray teo an-daniny amin’ny moron’ny ony, ary ny iray teo an-kilan’ny moron’ny ony. Ary nisy anankiray nanao tamin’ilay lehilahy nitafy lamba rongony, izay teo ambonin’ny ranon’ny ony hoe: Mandra-pahoviana no hiafaran’ireo zava-mahagaga ireo? Ary reko ilay lehilahy nitafy lamba rongony, izay teo ambonin’ny ranon’ny ony, raha nanandratra ny tanany ankavanana sy ny tanany ankavia ho amin’ny lanitra izy ka nianiana tamin’Izay velona mandrakizay fa ho amin’ny andro iray sy andro roa ary tapany izany; ary rehefa vitany ny hampiely ny herin’ny vahoaka masina, dia ho tanteraka izany rehetra izany. Daniela 12:4–7.

Ilay Lehilahy izay “nitafy lamba rongony sady teo ambonin’ny ranon’ny ony,” dia “nanandratra ny tanany ankavanana sy ny tanany ankavia ho any an-danitra ka nianiana tamin’Ilay velona mandrakizay”; ary Izy no Lehilahy iray ihany izay, ao amin’ny toko fahavalo, nandidy an’i Gabriela. Ao amin’ny Apokalypsy toko fahafolo, i Kristy koa dia nanandratra ny tanany ka nianiana tamin’Ilay velona mandrakizay, kanefa any kosa Izy dia mitsangana eo ambonin’ny rano sy ny tany.

Ary ilay anjely izay hitako nitsangana teo ambonin'ny ranomasina sy teo ambonin'ny tany dia nanandratra ny tãnany ho amin'ny lanitra, ary nianiana tamin'Ilay velona mandrakizay doria, Izay nahary ny lanitra sy izay rehetra ao aminy, ary ny tany sy izay rehetra ao aminy, ary ny ranomasina sy izay rehetra ao aminy, fa tsy hisy andro intsony. Apokalypsy 10:5, 6.

Ny anjely mahery ao amin'ny toko faha-folon'ny Apokalypsy dia i Palmoni, izay niteny tamin'i Gabriela teo anelanelan'ny moron'ny ony ao amin'ny toko faha-valo, ary nanambara ny fotoana hisehoan'ny “faran'ny” “zava-mahagaga” ao amin'ny toko faha-roa ambin'ny folo. Ao amin'ny toko faha-folon'ny Apokalypsy, Izy no ilay nierona tahaka ny “liona,” fa eo Izy dia aseho ho Liona avy amin'ny firenen'i Joda.

Ary hoy ny anankiray tamin'ireo loholona tamiko hoe: Aza mitomany; indro, ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda, dia ny Solofon'i Davida, no efa nandresy hanokatra ny boky sy hamaha ny tombo-kaseny fito. Ary nijery aho, ka, indro, teo afovoan'ny seza fiandrianana sy ny zava-manana aina efatra, ary teo afovoan'ny loholona, nisy Zanak'ondry nitsangana, tahaka ny efa voavono, nanana tandroka fito sy maso fito, izay fanahy fito avy amin'Andriamanitra nirahina ho any amin'ny tany rehetra. Ary Izy nankeo ka nandray ny boky tamin'ny tanana ankavanan'ilay mipetraka eo ambonin'ny seza fiandrianana. Apokalypsy 5:5–7.

Amin'ny maha-Liona avy amin'ny firenen'i Joda Azy, i Kristy no Zanak'ondry izay naharesy ka nanokatra ny boky izay voaisy tombo-kase fito. Na Izy mandeha eo ambonin'ny rano ao amin'ny bokin'i Daniela, na manana tongotra iray eo ambonin'ny ranomasina ary ny iray eo ambonin'ny tany ao amin'ny Apokalypsy, ny tsirairay amin'ireo fanehoana ara-paminaniana ireo dia mifandray amin'ny fotoana ara-paminaniana. Ary amin'ny maha-Liona avy amin'ny firenen'i Joda Azy, i Kristy no samy manisany tombo-kase sy manokatra ny Teniny. Tahaka ny nanisianany tombo-kase ny bokin'i Daniela no nanisianany tombo-kase koa ny kotrokorana fito ao amin'ny Apokalypsy toko faha-10.

Ilay anjely mahery izay nanoro an'i Jaona dia tsy iza fa i Jesosy Kristy ihany. Ny fametrahany ny tongony ankavanana eo ambonin'ny ranomasina, ary ny ankaviany eo ambonin'ny tany maina, dia maneho ny anjara asany ao amin'ireo seho famaranana amin'ilay ady lehibe ifanandrinana amin'i Satana. Izany toerana izany dia manambara ny heriny sy ny fahefany fara tampony amin'ny tany manontolo. Nihanahery sy nihanazoto kokoa io fifandirana io hatramin'ny vanim-potoana nifandimby, ary mbola hitohy hatrany izany mandra-pahatongan'ireo seho famaranana, rehefa hahatratra ny fara tampony ny asa feno hafetsen'ireo herin'ny maizina. Satana, miray amin'ny olona ratsy fanahy, dia hamitaka izao tontolo izao manontolo sy ireo fiangonana izay tsy mandray ny fitiavana ny fahamarinana. Kanefa ilay anjely mahery dia mitaky ny hihainoana azy. Miantso amin'ny feo mahery izy. Hasehony amin'ireo izay niray tamin'i Satana hanohitra ny fahamarinana ny hery sy ny fahefan'ny feony.

“Rehefa niteny ireo kotrokorana fito ireo, dia tonga tamin'i Jaona, tahaka izay tonga tamin'i Daniela momba ilay boky kely, izao didy izao: ‘Asio tombo-kase izay zavatra nolazain'ireo kotrokorana fito.’ Ireo dia mifandray amin'ny zava-hitranga ho avy izay haseho araka ny filaharany. Daniela dia hijoro amin'ny anjarany amin'ny faran'ny andro. Jaona mahita ilay

boky kely efa voavaha tombo-kase. Amin'izay dia mahazo ny toerana sahaza azy ny faminanian'i Daniela ao amin'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo izay homena an'izao tontolo izao. Ny famahana ny tombo-kasen'ily boky kely no hafatra mifandray amin'ny fotoana.”

Ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia iray ihany. Ny iray dia faminaniana, ny iray kosa fanambarana; ny iray dia boky voaisy tombo-kase, ny iray kosa boky voasokatra. Jaona dia nandre ny zava-miafina izay nambaran'ny kotroka, nefa nasaina tsy hanoratra izany izy.

“Ny hazavana manokana nomena an'i Jaona, izay naseho tamin'ny kotrokorana fito, dia fanoritsoritana ireo toe-javatra izay hitranga eo ambanin'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Kristy, izay aseho ho Palmoni, ilay Lehilahy ao amin'ny toko fahavalo sy faharoa ambin'ny folo, izay eo ambonin'ny rano, dia Ilay anjely mahery koa mitana ny boky kely eny an-tanany. Izy no Liona avy amin'ny firenen'i Joda izay manisy tombo-kase sy manala ny tombo-kasen'ny Teniny, ary Izy no Ilay mandidy an'i Gabriela, fa Izy no Mikaela arkanjely.

Kanjo Mikaela arkanjely, raha niady hevitra tamin'ny devoly izy ka nifanditra ny amin'ny fatin'i Mosesy, dia tsy sahy nitondra fampangana fanaratsiana taminy, fa hoy izy: Hananatra anao anie ny Tompo. Joda 1:9.

Mikaela dia anaran'i Kristy, ary io anarana io dia maneho fa Izy no komandin'ny anjely, ary tsy izany ihany fa Izy koa no Ilay manana fahefana hanangana ny maty. Ny anarana hoe Mikaela dia midika hoe: “iza no tahaka an'Andriamanitra?” Rehefa nahita Ilay tahaka ny Zanak'Andriamanitra tao anatin'ny lafaoro niaraka tamin'ireo lehilahy telo mendrika i Nebokadnezara, dia Mikaela no hitany. Ary Mikaela arkanjely koa no Andrianan'ny vahoakan'Andriamanitra, izay nanandratran'ny tandroka kely an'i Roma jentilisa ny tenany hanohitra teo amin'ny hazo fijaliana, ho fahatanterahan'ny Daniela toko faha-valo, andininy faha-iraika ambin'ny folo.

Fa hasehoko anao izay voasoratra ao amin'ny Soratry ny fahamarinana aho; ary tsy misy miray hina amiko amin'ireo zavatra ireo afa-tsy Mikaela andrianareo. Daniela 10:21.

I Mikaela no mibaiko ny anjely, no manangana ny maty amin'ny fitsanganan-ko velona, ary no manapa-kevitra ny amin'ny fotoana hifaranan'ny androm-pahasoavana.

“Ary amin'izany andro izany dia hitsangana Mikaela, ilay andriana lehibe izay mitsangana hiaro ny zanaky ny firenenao; ary hisy fotoan'ny fahoriana, izay tsy mbola nisy tahaka azy hatrizay nisian'ny firenena ka mandraka izany andro izany; ary amin'izany andro izany dia hovanjena ny firenenao, dia izay rehetra hita voasoratra ao amin'ny boky.’ Rehefa tonga izany fotoan'ny fahoriana izany, dia efa voatsara ny raharaha rehetra; tsy misy intsony ny fotoam-pahasoavana, tsy misy famindrampo intsony ho an'ny tsy mibebaka. Ny tombo-kasen'Andriamanitra velona dia apetraka eo amin'ny olony. Ity sisa vitsy ity, izay tsy mahavita miaro ny tenany amin'ily ady mahafaty atrehiny amin'ny herin'ny tany izay alahatra eo ambany fibaikoan'ny tafiky ny dragona, dia Andriamanitra no ataony fiarovana. Efa navoakan'ny fahefana ambony indrindra eto an-tany ny didy fa tsy maintsy miankohoka amin'ily bibidia izy ireo ka mandray ny mariny, raha tsy izany dia hiharan'ny fanenjehana sy

ny fahafatesana. Enga anie Andriamanitra hanampy ny olony ankehitriny, satria inona no ho hainy hatao amin'izany ady mampahatahotra izany raha tsy misy ny fanampiany!”  
Testimonies, boky faha-5, 212.

Ny tsiambaratelo farany izay vahan'ily Liona avy amin'ny firenen'i Joda tombo-kase dia ny Fanambaran'i Jesosy Kristy, ary ao anatin'izany ny maha-Izy Azy no mifehy ny famolavolana sy ny firafitry ny singa rehetra ao amin'ny Teniny ara-paminaniana. Ilay Lehilahy mitafy rongony fotsy izay mitsangana eo ambonin'ny rano, izay manandra-tanana ka mianiana amin'Ilay velona mandrakizay, ary izay miantso tahaka ny Liona ka mahatonga kotroka fito hamoaka ny feony, dia Izy no manisy tombo-kase ny bokin'i Daniela sy manisy tombo-kase ny kotroka fito ao amin'ny Apokalypsy. Izy no mamaha ny boky voaisy tombo-kase fito, izay manana fahefana hanangana amin'ny maty, ary Izy no Andriana lehibe izay mitsangana ka manambara ny fiasaran'ny fotoam-pahasoavana. Rehefa nandidy an'i Gabriela i Palmoni mba hampahafantatra an'i Daniela ny fahitana “mareh”, dia izany mihitsy no tiany holazaina.

Tsy nandidy an'i Gabriela Izy mba hampahafantatra an'i Daniela ny fahitana antsoina hoe “chazon”. Ny fahitana “chazon” dia ilay fahitana momba ireo fanjakana ao amin'ny faminaniana ara-Baiboly ao amin'ny Daniela toko faha-valo, andininy voalohany ka hatramin'ny faha-roa ambin'ny folo, ary io ihany koa no “fahitana” resahina ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo, ao anatin'ny fanontaniana mikasika ny faharetany. “Mandra-pahoviana ny fahitana?” Ny fahitana “chazon” dia momba ny isan'andro (fanompoan-tsampy) sy ny fandikan-dalàna (fanjakana papaly) izay mahavery sy manitsakitsaka ny fitoerana masina sy ny antokon'olona.

Dia reko ny olomasina iray niteny; ary hoy ny olomasina iray tamin'ily olomasina anankiray izay niteny: Mandra-pahoviana no haharetan'ny fahitana ny amin'ny fanatitra isan'andro sy ny fahadisoana mahatsinjo faharavana, izay hanolorana ny fitoerana masina mbamin'ny tafika mba hohitsakitsahina eo ambanin'ny tongotra? Daniela 8:13

Kristy, amin'ny maha-Palmoni Azy (Ilay Mpanisa Mahagaga), dia anontaniana hoe: “mandra-pahoviana” no haharetan'ny fahitana “chazon”, ary mamaly Izy hoe: “hatramin'ny roa arivo sy telon-jato andro; dia hodiova ny fitoerana masina.” Avy eo Daniela maniry hahatakatra ny fahitana “chazon” izay mikasika “ny fanatitra isan'andro sy ny fahadisoana mahavery, mba hanolorana na ny fitoerana masina na ny antokon'olona hohitsakitsahina.” Kanefa Gabriela dia nomena baiko hampahafantatra an'i Daniela ny fahitana “mareh”. Ny zava-misy rehetra dia samy manana ny anjara toerany ao amin'ny Tenin'Andriamanitra. Ny fahitana “mareh” dia ny fahitana ny hariva sy ny maraina, izay amantarana azy ao amin'ny andininy faha-enina amby roapolo.

Ary marina sy maraina izay voalaza dia marina; koa atokàny hikatona ny fahitana, fa ho amin'ny andro maro izany. Daniela 8:26.

Ny teny hoe “fahitana” dia voatonona indroa ao amin'ily andininy. Ny fanondroana voalohany dia ny fahitana “mareh”, ary ny faharoa dia ny fahitana “chazon”. Ny fahitana “mareh” dia ny fahitana ny amin’“ny hariva sy ny maraina.” Ny fomba fiteny hebreo hoe “hariva sy maraina” dia hita matetika ao amin'ny Baiboly, ary adika hatrany hoe “hariva sy maraina”, tahaka ny ao amin'ny andininy fahenina amby roapolo. Ny hany toerana ao amin'ny Baiboly izay adika amin'ny

fomba hafa noho ny hoe “hariva sy maraina” dia ao amin’ny andininy fahefatra ambin’ny folo, izay adika hoe “andro” fotsiny. Ny tena lahatsoratra hebreo ao amin’ny andininy fahefatra ambin’ny folo dia toy izao: “Mandra-pahatongan’ny telo arivo sy roa-jato hariva sy maraina.”

Ny andininy izay andry iorenan’ny Advantisma, dia izy ihany no andininy ao amin’ny Tenin’Andriamanitra izay anehoana ny hoe “hariva sy maraina” amin’ny teny tsotra hoe “andro.” Samy manana ny lanjany ny zava-misy rehetra, ary raha tsy misy zavatra hafa aza, dia mazava fa i Palmoni dia nanasongadina an-tsitraro io andininy io. Nanao izany izy tamin’ny fitarihana ny sain’ireo izay nandika ny Baiboly King James mba hanoratra ilay andian-teny amin’ny fomba hafa noho ny fomba anoratana azy hatrany ao amin’ny Teniny. Ny hevitra tokony horaisina avy amin’izany zava-misy izany dia izao: rehefa asaina i Gabriela hampahafantatra an’i Daniela ny fahitan’ny “march”, dia asaina izy hampahafantatra an’i Daniela ny fahitana momba ny fisehoan’ny taona 1844, fa tsy ny fahitan’ny “chazon” momba ny fanitsakitsahana ny fitoerana masina sy ny maro.

Ny fahitana ny “hariva sy maraina” dia momba ny fisehoana iray izay mitranga rehefa nanomboka ny fanadiovana ny fitoerana masina tamin’ny 22 Oktobra 1844. Ny fahitana momba ny fisehoana tamin’ny 22 Oktobra 1844 dia tsy momba ny fanitsakitsahana ny fitoerana masina, fa momba ny fanadiovana ny fitoerana masina. Nisy fisehoana ara-paminaniana va tamin’io daty io?

“Ny fahatongavan’i Kristy amin’ny maha-Mpisoronabe antsika Azy ho ao amin’ny fitoerana masina indrindra, ho amin’ny fanadiovana ny fitoerana masina, araka izay aseho ao amin’ny Daniela 8:14; ny fahatongavan’ny Zanak’olona ho eo amin’ny Fahagola Indrindra, araka izay aseho ao amin’ny Daniela 7:13; ary ny fahatongavan’ny Tompo ho ao amin’ny tempoliny, izay nambaran’i Malakia mialoha, dia famaritana tranga iray ihany avokoa; ary izany koa no asehon’ny fahatongavan’ny mpampakatra ho amin’ny fampakaram-bady, izay nofaritan’i Kristy tao amin’ny fanoharana ny amin’ireo virijina folo, ao amin’ny Matio 25.” The Great Controversy, 426.

Nomena toromarika Gabriela mba hampahafantatra an’i Daniela ny fisehoan’i Kristy ara-paminaniana tao amin’ny tempoliny tamin’ny 22 Oktobra 1844. Noho izany antony izany, nomen’i Gabriela vavolombelona faharoa i Daniela momba ny datin’ny 22 Oktobra 1844, satria Gabriela no nitarika ny mpanoratra rehetra ao amin’ny Baiboly izay nandrakitra endrika iray amin’ilay foto-kevitra ara-Baiboly manambara fa ny fahamarinana dia miorina amin’ny fanambaran’ny vavolombelona roa. Raha natao hampahafantatra an’i Daniela ny 22 Oktobra 1844 i Gabriela, dia nila vavolombelona faharoa izy mba hampiorina “ny fahitana ny fisehoana.”

Gabriela dia manomboka ny asany amin’ny firesahana voalohany ny fanirian’i Daniela hahatakatra ny fahitana “chazon”, ary izany no ataony amin’ny fanondroana fa ny fahitana “chazon” dia ilay fahitana mifarana amin’ny “fotoanan’ny farany” amin’ny taona 1798.

Ary reko ny feon-dehilahy iray teo anelanelan’ny moron’i Olay, izay niantso ka nanao hoe: Ry Gabriela, ampahafantaro ity lehilahy ity ny fahitana. Dia nanatona teo amin’izay nijoroako izy; ary nony tonga izy, dia raiki-tahotra aho ka niankohoka tamin’ny tavako; fa hoy izy tamiko: Fantaro, ry zanak’olona, fa amin’ny fotoan’ny farany no hahatanterahan’ny fahitana. Daniela

8:16, 17.

Ny “fahitana” ao amin’ny andininy teo aloha, izany hoe “amin’ny andro farany”, dia ny fahitana “chazon”, ary ny “andro farany” ao amin’ny bokin’i Daniela dia 1798. Izany no “fahitana” izay notadiavin’i Daniela ho fantatra, nefa tsy izany no “fahitana” izay nasaina nataon’i Gabriela hahafantaran’i Daniela. Fa momba izany dia hanome vavolombelona faharoa i Gabriela.

Koa dia nanatona teo amin’izay nijoroako izy; ary raha vao nanatona izy, dia raiki-tahotra aho ka niankohoka tamin’ny tavako; nefa hoy izy tamiko: Fantaro, ry zanak’olona, fa amin’ny andro farany no hahatanterahan’ny fahitana. Ary raha mbola niteny tamiko izy, dia renoky ny torimasolalina aho sady niankohoka tamin’ny tavako tamin’ny tany; nefa nokasihiny aho ka nampitsangany mahitsy. Ary hoy izy: Indro, hampahafantariko anao izay hitranga amin’ny faran’ny fahatezerana; fa amin’ny fotoana voatendry no hahataperan’izany. Daniela 8:17–19.

Gabriela dia mandray ny fanendrena ny asany amin’ny fampahafantarana an’i Daniela hoe: “indro,” izay mampahafantatra an’i Daniela mba handinika ny zava-misy manaraka. Ny zava-misy manaraka dia izao: ny “fahatezerana farany,” amin’ireo “impito” roa ao amin’ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo, dia mifarana amin’ny 1844. Ny “fahatezerana farany” dia ambara mivantana ho faminaniana ara-potoana, satria manana “fotoana voatendry” izay hiafarany izy. Tsy maintsy maneho fe-potoana ny “fahatezerana,” satria manana “fotoana voatendry” hahataperany izy. Raha toa ka teboka iray fotsiny eo amin’ny fotoana ny “fahatezerana,” dia tsy hanana fahafarana izany; fa ho ilay teboka ihany izay nitrangany.

Ny “fahatezerana” dia nanana teboka fahafarana voatondro mazava, ka izany dia maneho ny fahafaran’ny fe-potoana iray. Io fe-potoana io dia aseho ho “ny fahatezerana farany.” Raha misy ny farany, dia tsy maintsy misy ny voalohany. Ny “fahatezerana voalohany” dia voafaritra ao amin’ny Daniela toko fahairaka ambin’ny folo, ary any koa dia fe-potoana iray izany, satria ny fahefana papaly dia “hanao araka izay sitrany sy hambinina” mandra-pahatongan’ny faran’ny “fahatezerana”.

Ary ny sasany amin’izay manan-tsaina dia ho lavo, mba hitsapana azy sy hanadio azy ary hahatonga azy ho fotsy, mandra-pahatongan’ny andro farany; fa mbola ho amin’ny fotoana voatendry izany. Ary ny mpanjaka hanao araka ny sitrapony; ary hanandra-tena izy ka hanandratra ny tenany ambonin’ny andriamanitra rehetra, ary hiteny zava-mahagaga hanohitra an’Andriamanitry ny andriamanitra; ary hambinina izy mandra-pahatanteraky ny fahatezerana; fa izay efa voatendry dia tsy maintsy hotanterahina. Daniela 11:35, 36.

Ao amin’ireo andininy roa ireo, ny mpanjaka izay manao araka izay sitrapony sy manandra-tena no resahina. Ny andininy faha-enina amby telopolo no andininy averin-tenin’i Paoly amin’ny heviny, rehefa faritany ny “lehilahin’ny ota” izay mipetraka ao amin’ny tempolin’Andriamanitra ka mampiseho ny tenany ho Andriamanitra. Ny fanenjehana tamin’ny Vanim-potoana Maizina nanomboka tamin’ny taona 538 ka hatramin’ny 1798 dia aseho ao amin’ny andininy faha-dimy amby telopolo, ary mitohy izany mandra-pahatongan’ny “fotoan’ny farany” izay 1798, dia ilay “fotoana voatendry.” Avy eo ny andininy faha-enina amby telopolo dia manambara fa ny fahefan’ny papa dia “hambinina” “mandra-pahatanteraky ny fahatezerana.” Asehon’ily andininy

fa niroborobo ny fahefan'ny papa mandra-pahatongan'ny 1798, ka tamin'izay fotoana izay dia efa “tanteraka” ny “fahatezerana” voalohany. Ny Teny faminanian'Andriamanitra dia efa “nanapaka” fa haharitra arivo sy roanjato sy enim-polo taona ny fahefan'ny papa, mandra-pahatongan'ny 1798, izay ilay “fotoan'ny farany.”

Ny “fahatezerana” voalohany dia nifarana tamin'ny 1798, ary ny “fahatezerana farany” dia nifarana tamin'ny 1844. Ireo fahatezerana roa ireo dia aseho ho fe-potoana voafaritra, izay samy nanana fiasarana manokana, ka izany no mamantarana azy roa tonta ho faminania ara-potoana. Gabriela dia nodidian'i Palmoni hampahafantatra an'i Daniela ny fahitana (“mareh”), momba ny “hariva sy maraina” (andro) izay nanondro ny 22 Oktobra 1844, ary nataony izany tamin'ny fanomezana vavolombelona faharoa ho an'io daty io.

Ny “chazon” fahitana ao amin'ny andininy fahatelo ambin'ny folo, izay nirian'i Daniela ho fantatra, dia ilay fahitana momba ny fanitsakitsahana izay nifarana tamin'ny “fotoan'ny farany” tamin'ny 1798. Ny “mareh” fahitana ao amin'ny andininy fahadimy ambin'ny folo dia nifarana tamin'ny fisehoan'i Kristy tao amin'ny Efitra Masina Indrindra tamin'ny 22 Oktobra 1844, ho fahatanterahan'ny faminanian'ny fotoana telo arivo sy roan-jato taona, ary koa ho fahatanterahan'ny faminanian'ny fotoana roa arivo sy diman-jato sy roapolo taona. Ireo faminanian'ny fotoana roa ireo dia samy aseho eo amin'ireo takelaka masina an'i Habakoka, izay ambaran-dRahavavy White fa notarihin'ny tanan'ny Tompo, ary tsy tokony hovaina.

Hohizontsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ity fandinihana ity.

“Isika dia manana lesona maro hianarana, ary maro dia maro koa tsy maintsy hialàna. Andriamanitra sy ny lanitra ihany no tsy mety diso. Izay mihevitra fa tsy hisy fotoana hanerena azy handao hevitra iray niraiketam-po taminy, na tsy hisy antony hanovany fomba fijery iray, dia ho diso fanantenana. Raha mbola mifikitra amin'ny hevitsika sy ny fomba fijerintsika isika amin'ny fikirizana hentitra, dia tsy ho azontsika ny firaisana izay nivavahan'i Kristy.” Review and Herald, July 26, 1892.